

Research Paper

Evaluation and Prioritization of Urban Areas Based on the City Happiness Index (Case Study: Salmānshahr) ❖

Āsieh Nasiri¹ , Leilā Ebrāhimi^{2*} , Mehrdād Ramezānipour² , Kiā Bozorgmehr²

1. PhD student in Urban Planning, Department of Geography, Chalous Branch, Islamic Azad University, Chalous, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Geography, Chalous Branch, Islamic Azad University, Chalous, Iran.

 DOI: 10.22124/GSCAJ.2023.23789.1215

Received: 2023/02/05

 DOR: 20.1001.1.27831191.1402.4.3.3.3

Accepted: 2023/04/06

Abstract

The expansion of Urbanization and the rapid growth of metropolises, followed by modernist ideologies and fragmentation, have led cities to lose their liveliness and vitality. In the field of urban planning, creating a space that reinforces positive emotions and minimizes the expression of negative emotions is essential. Accordingly, one of the fundamental responsibilities of social and public institutions such as municipalities and city councils, and the urban management system as a whole, is to strive for the creation of a joyful space for citizens. This research aimed to articulate the criteria for a joyful city in urban planning within Salmānshahr. The data collection method was conducted through questionnaires, with a sample size of 400 respondents. Data analysis was carried out using SPSS software, employing both descriptive and inferential analyses. For prioritizing areas, the Topsis multi-criteria decision-making model was used, and for determining the weight of indices, the Analytic Hierarchy Process (AHP) model, along with Expert Choice software, was utilized. According to the results of the Kruskal-Wallis test, the studied indices showed significant differences among the five districts of Salmānshahr. Based on the ranks obtained by the Topsis model, District 5 with a score of 0/8344 holds the highest rank compared to other city districts. Districts 1 and 4, with scores of 0/7426 and 0/6352, respectively, rank second and third, while District 3 with a score of 0/3021 holds the fourth rank. Finally, District 2 with a score of 0/0771 is ranked fifth.

Keywords: Happiness, Happy City, Salmānshahr.

Highlight

- Due to tourism and investment in coastal areas of the country, it is necessary to provide the implementation and implementation of Happy City policies in these areas.
- Among the indicators of a happy city, it is necessary to prioritize them and then plan according to the priority.

Extended Abstract

Introduction

Happiness and joy, as one of the most fundamental psychological needs of humans, have significant impacts on individuals' lives. While happiness has been defined and explained from various perspectives, it is universally recognized as an essential requirement for humanity. Nobody can claim to be exempt from the need for happiness. Through well-designed urban spaces, in addition to improving the quality of urban life, we can enhance positive emotions and reduce negative emotions, thereby promoting the interaction between individuals and their environment. In this regard, this research aimed to examine the extent of the influence of urban design dimensions (functional, visual, spatial layout, etc.) on enhancing the positive emotions and citizens' satisfaction. The study also proposed some strategies for increasing the happiness of residents in Salmānshahr. The purpose of creating modern cities has been to improve amenities and the quality of life for citizens. Unfortunately, despite the presence of massive towers and other urban developments, Salmānshahr has not been successful in achieving these goals. Therefore, the focus of this research was to investigate this issue. Hence, the objective of this research is to

❖ The present article is taken from the doctoral thesis of the first author, which was defended with the guidance of the second and third authors and the advice of the fourth author at Islamic Azad University, Chalus branch.

* Corresponding Author: geo.ebrahimi@yahoo.com

prioritize the five districts of Salmānshahr in Abbāsābād County, Māzandarān Province, based on the status of the city's happiness indices.

Methodology

Salmānshahr is also known by the previous name of the MotelGhou: Salmānshahr is one of the cities of Mazandaran province in Iran. Salmānshahr, with a population of 9,656 people, is located 8 kilometers east of Abbasabad city and 5 kilometers west of Kalārābād city. This city is located in Abbāsābād city and Salmānshahr district and its area is 750 hectares. The present study was descriptive-analytical and based on library research and field investigations, conducted through a questionnaire. Given the research topic, the target population of this study included all residents of Salmānshahr. According to the 2016 census, the population of Salmānshahr was 9,656 individuals. To gather data related to the case study, a survey method and questionnaire technique were employed. Due to the large size of the target population, a cluster sampling method (Cochran formula) was utilized to collect information. An appropriate sample size of around 384 individuals was estimated using the Cochran formula. Finally, to ensure more reliability, 400 questionnaires were distributed and included in the analysis. The sample members are selected randomly and proportionally from subgroups of the study population (Salman Shahr city). After collecting the desired questionnaires, the data is weighted using the Analytic Hierarchy Process (AHP) method. Subsequently, the districts of Salmānshahr are ranked according to the indicators of city happiness using the TOPSIS method.

Results and discussion

According to the review of literature and theoretical foundations, the most important environmental variables that can influence on the happiness of citizens were identified. These variables are: visual beautification of the city, access and transportation, housing, life and vitality, sense of security, social interactions, territorialism and sense of belonging, green space and nature, environmental health, tourism spaces, play and sports spaces, income and employment. These variables are divided into five general dimensions, visual, physical, socio-cultural, environmental, urban and economic services and facilities.

The average scores obtained from the questionnaire for each indicator in the sample population showed that the variables of accessibility and transportation, visual urban beautification, access to play and sports spaces, and income are not in a desirable state in the entire sample. The rest of the variables have average scores higher than the theoretical median of the data and are in a relatively favorable state. According to the results of Table (14), among the urban zones, in Zones Five and One, all dimensions have scores at a moderate and close-to-theoretical median level (3). In Zone Four, all dimensions except the physical-visual dimension are at a moderate level. In Zone Three, the socio-cultural and economic dimensions are at an appropriate level, and in Zone Two, only the socio-cultural dimension has a score higher than the theoretical median. In the overall sample, the physical-visual dimension and the urban services and facilities dimension do not have a score lower than the theoretical median in a desirable state.

The Kruskal-Wallis test has been utilized to examine the differences in means among several statistical populations. The results obtained from Tables 20 and 21 indicated that the studied indicators among the five zones of Salmānshahr exhibited significant differences ($p < 0.05$). According to the outcomes of this section, concerning the selected indicators of a happy city, the level of attainment of different areas from the research indicators has not been uniform.

Conclusion

According to the results of this section, in terms of the selected indicators of happy city, the level of research indicators in different areas is not the same. According to the ranking obtained by each of the regions by the TOPSIS model, region five has the highest compatibility with happy city, while region two has the lowest compatibility. In fact, 5 Tapsis region has the highest rank of 0.8344 compared to other regions of the city. Regions one and four are ranked second and third with TOPSIS scores of 0.6247 and 0.6358, respectively, and region three is in the next position with TOPSIS scores of 0.1203. Finally, region two with a score of 0.1770 is at the bottom of the ranking table of urban areas of Salmānshahr in terms of the realization of the indicators of the happy city.

According to the presented materials, it can be stated in the final summary that in the studied statistical sample, strengthening access to green spaces and play and sports spaces, visual beautification of the city and improvement of the economic status of the citizens can provide the basis for creating mental and psychological peace of the citizens. In this case, they will be able to take steps in a more effective way in advancing the society towards development and progress.

Considering the presented content, a final summary can be titled as follows: In the studied statistical sample, enhancing access to green spaces and play areas, visual urban beautification, and improving the economic status of citizens can provide the grounds for creating a sense of mental and emotional tranquility among residents. In this way, individuals will be better equipped to contribute more effectively to advancing society towards development and progress.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the persons for scientific consulting in this paper.

Citation:

Nasiri, Ā., Ebrāhimi, L., Ramezānipour, M., and Bozorgmehr, K. (2023). Evaluation and Prioritization of Urban Areas Based on the City Happiness Index (Case Study: Salmānshahr). *Geographical Studies of Coastal Areas Journal*, 4 (13), pp. 39-50.
DOI: 10.22124/GSCAJ.2023.23789.1215

Copyrights:

Copyright for this article are retained by the author(s), with publication rights granted to *Geographical studies of Coastal Areas Journal*. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

آسیب‌پذیری و اولویت‌بندی مناطق شهری بر اساس شاخص‌های شهرشاد (مطالعه موردی: سلمان‌شهر) ❖

آسیب‌پذیری^۱، لیلیا ابراهیمی^{۲*}، مهرداد رمضان‌پور^۱، کیا بزرگمهر^۲

۱. دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی شهری، گروه جغرافیا، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.
۲. استادیار گروه جغرافیا، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.

DOI: 10.22124/GSCAJ.2023.23789.1215

DOR: 20.1001.1.27831191.1402.4.3.3.3

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۶

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۱۷

چکیده

گسترش شهرنشینی و افزایش مسائل اجتماعی در شهرها، که سلامت روانی، اجتماعی و به دنبال آن نشاط شهروندان را در معرض خطر قرار می‌دهد، لزوم توجه به وضعیت نشاط شهروندان را براساس شاخص‌های مناسب در این شهر مشخص می‌کند. در علم شهرسازی فراهم کردن فضایی که احساسات و عواطف مثبت را تقویت کند و امکان بروز احساسات و عواطف منفی را به حداقل برساند، ضروری است. بر این اساس، یکی از وظایف اساسی نهادهای اجتماعی و عمومی چون شهرداری و شورای شهر و به طور کلی نظام مدیریت شهری تلاش برای ایجاد فضایی شاد برای شهروندان در جامعه است. این پژوهش با هدف، تبیین معیارهای شهر شاد در شهر سلمان‌شهر صورت گرفته است. روش جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه و با حجم نمونه ۴۰۰ عدد و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و در قالب تحلیل‌های توصیفی و استنباطی انجام شده است. برای اولویت‌بندی مناطق از مدل تصمیم‌گیری چند معیاره تاپسیس و برای تعیین وزن شاخص‌ها، از مدل تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) و از نرم‌افزار Expert choice بهره گرفته شد. طبق نتایج آزمون کروسکال-والیس شاخص‌های مورد بررسی در بین مناطق پنجگانه شهر سلمان‌شهر دارای تفاوت معنادار است. با توجه به رتبه کسب‌شده هر یک از مناطق توسط مدل تاپسیس، منطقه ۵ با امتیاز نسبت به نواحی دیگر شهر دارای بالاترین رتبه و مناطق ۱ و ۴ با ۰/۷۴۲۶ و ۰/۶۳۵۲ امتیاز در رتبه‌های دوم و سوم قرار می‌گیرند و منطقه ۳ با ۰/۳۰۲۱ امتیاز رتبه چهارم و در نهایت منطقه ۲ با ۰/۰۷۷۱ امتیاز رتبه پنجم است.

واژگان کلیدی: شادی، شهر شاد، سلمان‌شهر.

نکات برجسته:

- به دلیل توریست‌پذیر بودن و سرمایه‌گذاری در مناطق ساحلی کشور، لازم است زمینه پیاده‌سازی و اجرای سیاست‌های شهر شاد در این مناطق فراهم شود.
- از بین شاخص‌های شهر شاد، لازم است آن‌ها را اولویت‌بندی و سپس بر اساس اولویت، برنامه‌ریزی نمود.

❖ مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول است که با راهنمایی نویسندگان دوم و سوم و مشاوره نویسنده چهارم در دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس دفاع شد.

* نویسنده مسئول: geo.ebrahimi@yahoo.com

۱. مقدمه

در «قرن شهری» در حال ظهور، معضل بین تجمع‌های شهری در مقیاس بزرگ و شهرنشینی در مقیاس انسانی به یک موضوع مهم علمی و سیاستی تبدیل شده است که رویکردهای تحلیلی اصیل و پاسخ‌های سیاسی مؤثر را می‌طلبد (Morrison, 2020: 781). در دهه اخیر، فناوری دیجیتال فرصت‌های پیش‌بینی‌نشده و جدیدی را برای شهروندان ارائه کرده است (Carlsen and Leknes, 2021: 246). چنان‌که در دیدگاه مدیریت پیچیدگی زندگی شهری در دنیای شهری جدید، شهروندان دیگر بازیگرانی منفعل نیستند، بلکه عوامل شناختی و فعالی هستند که تصمیمات، اولویت‌ها و رفتارهایشان بر شهرهای فعلی و آینده تأثیر می‌گذارد (Aizer and Currie, 2019: 578). توجه به محیط زندگی روزمره یکی از ویژگی‌های معاصر دنیای شهری است که در آن شهرهای پایدار، تاب‌آور و فراگیر نقش غالب را ایفا می‌کنند (Autor, 2019: 3). کیفیت زندگی و زیست‌پذیری جایگاه برجسته‌ای در نردبان رفاه انسان به خود اختصاص داده است (Wang et al, 2020: 2). شهرهای قابل سکونت مکان‌هایی هستند که مردم می‌خواهند در آنجا باشند و زندگی کنند؛ اما کجا می‌توان چنین مکان‌هایی را یافت؟ و چه چیزی جذابیت چنین شهرهایی را تعیین می‌کند؟ (Yan et al, 2020:1). در طول سال‌های گذشته، مطالعات متعددی برای اندازه‌گیری جذابیت مکان‌ها، درک ساکنان یا بازدیدکنندگان از آب و هوای شهری، کیفیت شرایط زندگی در محیط شهری، درک زیست‌پذیری در شهر توسط ساکنان آن و ... به‌تازگی رضایت محله‌ای شهروندان یا وضعیت شادی شهری انجام شده است. تمام این مطالعات با هدف ترسیم و توضیح کیفیت مکان (یا همسایگی) شهرها با استفاده از داده‌های گسترده یا بر اساس طیف وسیعی از شاخص‌های آماری اندازه‌گیری شده، جمع‌آوری شده از طریق نظرسنجی‌ها یا پرسشنامه‌ها، یا اطلاعات رسانه‌های اجتماعی در مورد کیفیت مکان درک‌شده، انجام می‌شود. در همین حال، در دهه‌های گذشته توسعه پایدار مورد توجه شدید قرار گرفته است، یک علاقه جمعی شهری که از زمان معرفی و پذیرش جهانی اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد^۱ تسریع شده است. به طور فزاینده‌ای تشخیص داده می‌شود که شهرها و تجمعات شهری بازیگران کلیدی در مقابله با چالش‌های پایداری اخیر هستند، زیرا الگوهای سکونتگاهی متراکم فضایی معاصر این پتانسیل را دارند که کیفیت مکان بهتر و آینده‌ای فراگیر و پایدار برای همه ایجاد کنند. بنابراین امروزه شهرها باید به چیزی ورای راحتی ساختمان و شبکه رفت و آمد بیندیشند، فضاهایی که روحیه و احساس شهروندان را در ارتباط با مکان‌ها و فضاهای شهری جویا باشد (حکمت‌نیا و همکاران، ۱۴۰۰: ۲۳۷). همسو با این موضوع، امروزه تأمین نشاط شهروندان به یکی از مسائل و دغدغه‌های اصلی نظام‌های مدیریت شهری در کشورهای توسعه‌یافته تبدیل شده است (سجادیان و همکاران، ۱۳۹۹: ۸۲). توجه به عوامل مهم اثرگذار در ایجاد شهر شاد و داشتن شهروندان با نشاط یکی از الزامات مهم برنامه‌ریزی شهری تلقی می‌شود (زنگی‌آبادی و میرزایی، ۱۳۹۹: ۶۷). یکی از مسائلی که باعث پرداختن به این موضوع شده، این است که بر اساس مطالعات بین‌المللی انجام‌شده در بین کشورهای جهان، ایران از نظر شادی در رتبه ۱۱۰ در سال ۲۰۲۲ قرار گرفته که نشان‌دهنده وضعیت بحرانی کشور است (Helliwell, 2022: 123). مسئله دیگر این است که تکامل و توسعه شهرها خود باعث ایجاد چالش برای شادی مردم است. مهم‌ترین مشکلات ناشی از این توسعه، افزایش و تراکم جمعیت، آلودگی هوا و نابرابری در مشکلات سیاسی، تخریب محلات شهرها است (Bernini and Tampieri, 2017: 234).

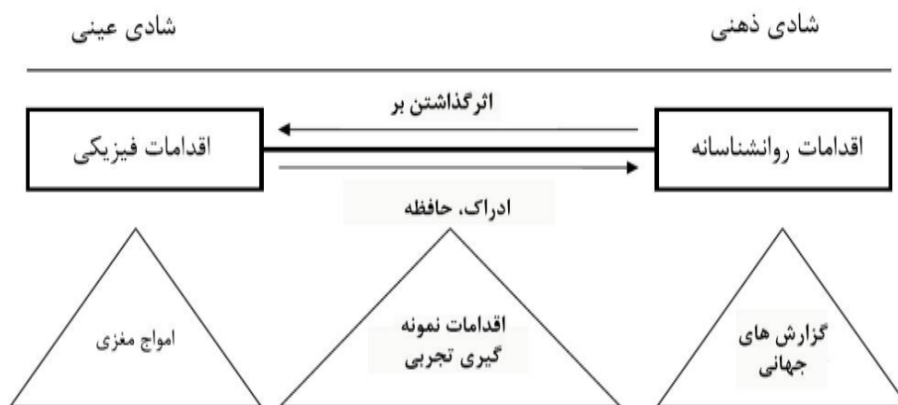
شادی و نشاط به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی انسان به‌دلیل تأثیرات زیادی که بر زندگی افراد دارد، از دیدگاه‌های مختلفی تعریف و تشریح شده است اما به اتفاق تمام انسان‌ها یک ضرورت و نیاز اساسی بشریت است. به‌همین منظور در این پژوهش، میزان اثرگذاری ابعاد طراحی شهری (عملکردی، بصری، ریخت و...) در ارتقای عواطف مثبت و رضایت شهروندان بررسی می‌شود و راهکارهایی برای ارتقای شادی مردم در شهر سلمان‌شهر ارائه می‌گردد. از آن جهت که هدف از ایجاد شهرهای مدرن ارتقای امکانات و کیفیت زندگی برای شهروندان بوده است و متأسفانه شهر سلمان‌شهر با وجود برج‌های عظیم و ... آن طور نتوانسته در این راستا موفق باشد، به‌همین منظور تصمیم گرفته شد تا در این پژوهش مورد هدف مطالعه و بررسی قرار بگیرند. از این‌رو هدف از این پژوهش اولویت‌بندی مناطق پنجگانه شهر سلمان‌شهر در شهرستان عباس‌آباد استان مازندران به لحاظ وضعیت شاخص‌های شهر شاد می‌باشد.

۲. مبانی نظری

۱.۲. مفهوم شادی

شادی و نشاط از مهم‌ترین مؤلفه‌های روانی کیفیت زندگی محسوب می‌گردد (Danaee, et al, 2018). چرا که همواره به دنبال رسیدن به آرامش، رفاه، شادی و نشاط بیشتر در زندگی خود است (Buss, 2000)؛ به طوری که در بیشتر جوامع، لذت و شادی بیشتر از زندگی به عنوان یک هدف اصلی و شاخص مطرح است (Diener et al, 2019). برای مثال در فرهنگ اروپایی-آمریکایی، شادی یک حالت مثبت روحی تلقی می‌شود که مشروط به دستاوردهای شخصی و به حداکثر رساندن ویژگی‌های مثبت انسانی است (Myers and Diener, 1995; Uchida and Ogihara, 2012; Balogun, 2018). با این حال، شادی اغلب در ارتباط با ویژگی‌های فردی تعریف می‌شود که تجربه حس مثبت پی‌درپی در زندگی و دوری از احساس ناخوشایند فردی در زندگی در میزان آن تأثیرگذار است (Lyubomirsky et al, 2005). همچنین شادی با احساس ناشی از نتایج موفقیت‌آمیز در زندگی افراد نیز ارتباط دارد و نتایج تحقیقات جدید نشان می‌دهند که افراد شادتر در مقایسه با دیگران، موفقیت‌های بیشتری در زندگی خود کسب کرده‌اند (Diener and Chan, 2011; Lawrence et al, 2015).

شادی دارای سه جزء اساسی است؛ بعد عاطفی: خلق و خوی مثبت و خوشایند در فرد را شامل می‌شود، بعد شناختی: نوعی تفکر و پردازش اطلاعات را در بر می‌گیرد و به ارزیابی مثبت فرد از زندگی منجر می‌شود، بعد اجتماعی: بیانگر گسترش روابط اجتماعی فرد با دیگران و به دنبال آن افزایش حمایت اجتماعی است (Stewart et al, 2010; Demir and Ozdemir, 2010).

شکل ۱. مفهوم شادی (Frey and Stutzer, 2002)

۲.۲. شهر شاد

نظریه شهر شاد برای اولین بار با نگاهی طراحانه در کتاب شهر شاد توسط چارلز مونتگمری در سال ۲۰۱۳ مطرح شد و ایده آن زمانی به ذهن مونتگمری خطور کرد که در سال ۲۰۰۰ به دیدار شهردار منطقه بوگوتا رفت؛ شهری که در حال تبدیل از یک شهر پردغدغه به یک شهر شاد بود. مونتگمری در کتاب خود از علم روانشناسی (رابرت تایر،) عصب‌شناسی (پل زاک،) برنامه‌ریزی شهری (یان گل)، علوم سیاسی (رابرت پوتنام) و تجربه‌های اجتماعی خود استفاده نموده است (موسی‌زاده و محمدی، ۱۳۹۸). مونتگمری در کتاب شهر شاد بیان می‌کند که شهرهای ما با جهان در حال تغییر مواجه هستند، محیط شهری ما در حال تجربه جهانی شدن است، دنیایی را دیده است که متراکم، به هم پیوسته و پیچیده در تجارت، فرهنگ و جغرافیا شده است. شهرها در حال رقابتی‌تر شدن هستند و دولت‌های سراسر جهان تشخیص داده‌اند که شهرها نیازمند رقابتی‌شدن در عناصر بیشتری در مقایسه با ثروت هستند. دیگر تنها مرکز مالی بودن کافی نیست. در نتیجه رتبه بندی شهرها در شاخص شهرشاد به عنوان ابزاری رقابتی، به توسعه شهرها منجر خواهد شد. مونتگمری با نقد برخی از اصلاح‌طلبان معماری مدرن معتقد بودند که راز شادی در فرار دسته‌جمعی از شهر است، در این راستا وی دیسنی‌لند را نمونه فضای شاد می‌آورد. دیسنی‌لند با برند «شادترین مکان روی زمین» در سال ۱۹۵۵ افتتاح شد. درون دیسنی‌لند حتی امروزه، هر جزئیات معمارانه‌ای، هر چشم‌اندازی، هر تجربه‌ای، هر اصلتی- از بافت

کفسازی تا عطر و رایحه هوا- در راستای هدف دستیابی به خوشی و شادی طراحی شده است. دیسنی‌لند، بدون تفاوت در اینکه در کجای دنیا متولد شده‌اید، به شما این حس را می‌دهد که به خانه آمده‌اید. شادی خانه‌ایست با اتاق‌های بسیار، اما در مرکز آن، آشنایی است که ما با خانواده، دوستان اجتماعی و حتی گاهی غریبه‌ها دور آن جمع می‌شویم تا بهترین بخش خودمان را پیدا کنیم.

مونتگومری یک نسخه پایه برای شادی شهری پیشنهاد می‌دهد که از مطالعات فیلسوفان، روانشناسان، متخصصان مغز و اعصاب و کارشناسان اقتصاد شادی استخراج شده است. یک شهر پس از تأمین نیازهای اولیه مانند: غذا، مسکن و امنیت باید به چه چیزی دست یابد.

- شهر بایستی لذت را به حداکثر برساند و از سختی‌ها بکاهد.

- بایستی به جای مریضی ما را به سمت سلامتی هدایت کند.

- بایستی به ما آزادی واقعی، حرکت و ساخت زندگی که آرزو داریم، را ارائه دهد.

- همچنین به شیوه‌ای عادلانه فضا، خدمات، امکانات، لذت و تفریح، سختی و هزینه بین افراد اختصاص دهد.

- بیشتر از همه، بایستی ما را در ساخت‌وقوی‌ترکردن گروه‌های بین دوستان، خانواده‌ها و غریبه‌ها توانمند کند که به زندگی معنا می‌بخشد، گروه‌هایی که عالی‌ترین و برترین موقعیت‌ها و فرصت‌ها را ارائه می‌دهند.

- شهری که سرنوشت مشترک ما را تصدیق می‌کند و جشن می‌گیرد که درها را بسوی یک‌دلی و همکاری و تعاون می‌گشاید،

به ما کمک خواهد کرد که از عهده بزرگ‌ترین چالش قرن معاصر یعنی شادمانی برآییم (Montgomery, 2013).

جامعه‌شناسان نیز بیان می‌کنند که حرکات شخصی مانند نشاط، زمینه اجتماعی دارند. به عبارت دیگر، نشاط، به خودی خود، در اجتماع، ریشه دارد؛ به گونه‌ای که افزایش نشاط مردم، شاخصی نهایی از جامعه‌ای خوب در نظر گرفته می‌شود (سجادیان و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۸). بنابراین جامعه‌شناسان نشاط را در بافت اجتماعی و شرایط خاص جامعه و با توجه به فرهنگ‌های هر جامعه‌ای تعریف می‌کنند. پس نشاط و شادی از جامعه و شرایط فردی انسان‌ها متأثر است و بدین‌گونه تعریف و تبیین می‌شود (زارع شاه‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۳).

۳. پیشینه پژوهش

در این زمینه مطالعات زیادی در سطح ایران و جهان انجام شده است که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره خواهد شد. ژو^۱ و همکاران (۲۰۲۲) به تحقیق "شهر هوشمند چگونه می‌تواند زندگی شادتری را شکل دهد؟"، مکانیسم توسعه شهر هوشمند شادی محور پرداختند. مکانیسم HDSC ایجاد شده در این مطالعه، اولین تلاش برای ارزیابی عملکرد توسعه شهر هوشمند از لنز شادی انسان است. با استفاده از مکانیسم HDSC در بررسی ابتکارات شهر هوشمند منچستر، این مکانیسم برای کمک به تصمیم‌گیرندگان برای درک وضعیت موجود توسعه شهر هوشمند در بافت شهری خود مؤثر است، که بر اساس آن می‌توان نقاط قوت و ضعف در روند توسعه HDSC را مشخص کرد. در نتیجه، طرح شهر هوشمند را می‌توان از طریق ارزیابی و تعدیل پویا به سمت مسیر شادی‌محور بهتر دست یافت. کوریت^۲ و همکاران (۲۰۲۲) به ارزیابی کیفیت شهر و محله‌های شاد و قابل زندگی در روتردام پرداختند. این مقاله سعی دارد توضیح دهد که چرا برخی از شهرهای بزرگ در کشورهای توسعه‌یافته در شاخص‌های شادی/رضایت از زندگی امتیاز پایینی دارند و در عین حال رشد جمعیت را تجربه می‌کنند. با استفاده از داده‌های نظرسنجی و ثبت‌نام برای مطالعه بزرگ‌ترین شهر نروژ، اسلو، نشان می‌دهیم که بخش‌های مختلف جمعیتی پشت این ویژگی‌های شهر به ظاهر متناقض هستند. اقلیتی از شهروندان بسیار متحرک از زندگی در اسلو راضی هستند و مهاجرت شبکه‌ای مثبت به شهر را نشان می‌دهند. اکثریت شهروندان کمتر متحرک، ناراضی هستند و تمایل دارند از اسلو نقل مکان کنند، اما این جریان‌ها برای تعیین الگوی کلی مهاجرت بسیار کوچک هستند. حکمت‌نیا و همکاران (۱۴۰۰) به تحلیل سناریوهای مؤثر بر تحقق‌پذیری مؤلفه‌های شهر شاد (مطالعه‌موردی: شهر ارومیه) پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان داده است که در بین ۲۹ شاخص مورد بررسی، ۸ شاخص (فضای سبز، طراحی فضای دلپذیر، استفاده منطقی از فضاهای شهری، حس آزادی، امنیت، پاکیزگی محیط، عناصر

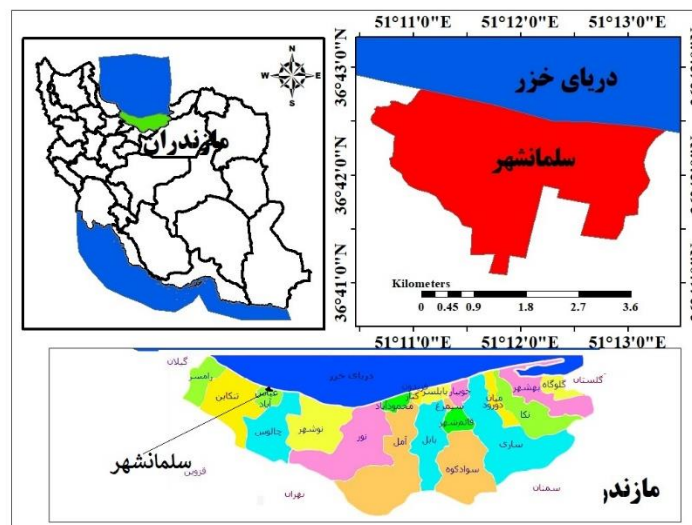
1. Zhu

2. Kourtit

هویت‌بخش، فضاهای خاطره‌انگیز) به‌عنوان عوامل کلیدی در تحقق شهر شاد ارومیه مشخص شده‌اند. چگونگی توزیع این عوامل در سطح مناطق شهر ارومیه، بیانگر بهترین وضعیت برای منطقه ۱ با امتیاز ۰/۳۰ درصد و بدترین آن برای منطقه ۲ با امتیاز ۰/۲۲ درصد بوده است. نوریان و همکاران (۱۳۹۹) به ابعاد و راهبردهای شهر شاد در محله‌های مشهد (مطالعه موردی: محله طبرسی و محله فارغ التحصیلان) پرداختند. براساس نتایج به‌دست آمده از تحلیل، تنها بعد کالبدی در محله فارغ التحصیلان (۲۲/۳) در بین ابعاد شادی شرایط نسبتاً مطلوبی دارد و در سایر ابعاد، هر دو محله شرایط نامطلوبی دارند. همچنین اختلاف معنی‌داری میان شاخص‌های شادی در محلات قدیم و جدید وجود دارد. از دیگر یافته‌های تحقیق این است که میانگین رتبه شادی در محله فارغ‌التحصیلان (۹۰/۱۶۷) بیشتر از محله طبرسی (۴۵/۱۳۵) است که نشان از شادتر بودن ساکنان محله جدید در مقایسه با محله قدیم دارد؛ اما تفاوت این دو از نظر شادی، زیاد و محسوس نیست. شادی با متغیرهای درآمد، مالکیت مسکونی، قومیت، اشتغال، وضعیت تأهل و تعداد اعضای خانوار رابطه مثبت و با سن رابطه منفی و معنی‌داری دارد. در نهایت، شاخص‌های امنیت شغلی در هر دو محله از بعد اقتصادی، سطح ایمنی و کیفیت نورپردازی در محله قدیم و دسترسی به فضای سبز، کیفیت فضای آبی در محله جدید از بعد کالبدی، سطح امنیت در محله قدیم و شرکت در جشن‌های بومی و مشارکت در حل مشکلات در محله جدید از بعد اجتماعی، دارای بیشترین میزان همبستگی با شادی و نشاط هستند.

۴. روش پژوهش

سلمان‌شهر یکی از شهرهای استان مازندران در ایران است که با نام پیشین متل قو نیز شناخته می‌شود. سلمان‌شهر با جمعیت ۹/۶۵۶ نفر در فاصله ۸ کیلومتری شرق شهر عباس‌آباد و ۵ کیلومتری غرب شهر کلارآباد قرار دارد. این شهر در شهرستان عباس‌آباد و بخش سلمان‌شهر قرار دارد و مساحت آن ۷۵۰ هکتار است.

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه

پژوهش حاضر توصیفی - تحلیلی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی‌های میدانی به‌صورت پرسشنامه‌ای می‌باشد. با توجه به موضوع پژوهش جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه شهروندانی است که ساکن شهر سلمان‌شهر هستند که با توجه به سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت شهر سلمان‌شهر، ۹۶۵۶ نفر بوده است. برای گردآوری اطلاعات مربوط به نمونه موردی از روش پیمایشی و تکنیک پرسشنامه بهره گرفته می‌شود. با توجه به حجم بالای جامعه آماری جهت گردآوری اطلاعات از روش نمونه‌گیری کوکران استفاده می‌شود. اندازه مناسب برای نمونه آماری با توجه به فرمول کوکران در حدود ۳۸۴ نفر برآورد شد. در نهایت برای اطمینان بیشتر ۴۰۰ پرسشنامه تکمیل و در تحلیل گنجانیده می‌شود. اعضای نمونه نیز به روش تصادفی و متناسب با حجم زیرجامعه‌های مورد بررسی (شهر سلمان‌شهر) انتخاب می‌شوند و بعد از جمع‌آوری پرسش‌نامه مورد نظر، داده‌ها

با استفاده از روش AHP وزن‌دهی شد و سپس با استفاده از روش تاپسیس، مناطق پنجگانه سلمان‌شهر بر اساس شاخص‌های شهر شاد رتبه‌بندی شدند.

۵. یافته‌های پژوهش و بحث

۵.۱. شناسایی متغیرها و عوامل شهر شاد

با توجه به بررسی سابقه نظری پژوهش و همچنین مطالعه مبانی نظری، مهم‌ترین متغیرهای محیطی که می‌توانند بر شادی شهروندان تأثیرگذار باشند، شناسایی گردیدند. این متغیرها عبارت است از: زیباسازی بصری شهر، دسترسی و حمل‌ونقل، مسکن، حیات و سرزندگی، حس امنیت، تعاملات اجتماعی، قلمروگرایی و حس تعلق، فضای سبز و طبیعت، بهداشت محیط، فضاهای گردشگری، فضاهای بازی و ورزش، درآمد و اشتغال که در پنج بعد کلی، بصری کالبدی، اجتماعی - فرهنگی، زیست‌محیطی، خدمات و امکانات شهری و اقتصادی تقسیم‌بندی شده‌اند.

جدول ۱. وضعیت امتیازات متغیرهای اصلی در محدوده مورد مطالعه

متغیرهای اصلی	بصری- کالبدی	اجتماعی- فرهنگی	زیست‌محیطی	خدمات و امکانات شهری	اقتصادی
منطقه ۱	۳/۲۷۴۲	۳/۴۹۳۶	۳/۸۷۸۹	۲/۹۸۴۶	۳/۵۶۴۸
منطقه ۲	۲/۲۸۱۶	۲/۸۴۵۷	۳/۱۰۱۸	۲/۴۴۱۷	۲/۵۹۱۸
منطقه ۳	۲/۷۲۳۳	۳/۲۹۶۱	۲/۹۶۶۳	۲/۵۰۴۲	۳/۰۵۳۲
منطقه ۴	۲/۷۷۴۳	۳/۶۲۵	۳/۰۹۸۶	۳/۰۵۹۳	۳/۳۵۹۰
منطقه ۵	۳/۲۶۶۷	۳/۸۶۳۳	۳/۲۹۴۳	۳/۱۶۱۵	۳/۸۸۱۶
کل نمونه آماری	۲/۷۸۱۹	۳/۳۱۹۵	۳/۲۷۱۰	۲/۷۵۱۸	۳/۲۱۰۳

جدول ۱، وضعیت امتیازات متغیرهای اصلی در محدوده مورد مطالعه را نشان می‌دهد. داده‌های جدول ۱، گویای میانگین امتیازهای به‌دست‌آمده از پرسشنامه برای هر شاخص در نمونه آماری است که نشان می‌دهد که متغیرهای دسترسی و حمل‌ونقل، زیباسازی بصری شهر، دسترسی به فضاهای بازی و ورزش و درآمد در کل نمونه آماری وضعیت مطلوبی ندارند و بقیه متغیرها میانگین امتیازشان بالاتر از میانه نظری داده‌هاست و در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار دارند. طبق نتایج جدول ۱۴، در بین مناطق شهری در مناطق پنج و یک، امتیاز تمامی ابعاد در سطح متوسط و نزدیک میانه نظری (۳) به‌دست آمده است؛ در منطقه چهار، تمامی ابعاد به غیر از بعد بصری - کالبدی در سطح متوسطی قرار دارند؛ در منطقه سه، ابعاد اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی در سطح مناسبی قرار دارند و در منطقه دو، تنها امتیاز بعد اجتماعی - فرهنگی بالاتر از میانه نظری به‌دست آمده است. در کل نمونه آماری، بعد بصری و کالبدی و بعد خدمات و امکانات شهری با امتیاز کمتر از میانه نظری در وضعیت مطلوبی قرار ندارند. همچنین از آزمون کروسکال-والیس برای بررسی اختلاف میانگین چندجامعه آماری استفاده شده است. نتایج به‌دست آمده از جداول ۲۰ و ۲۱ نشان می‌دهند که شاخص‌های مورد بررسی در بین مناطق پنجگانه شهر سلمان‌شهر دارای تفاوت معنادار هستند ($p > 0.05$). با توجه به نتایج حاصل از این بخش، از لحاظ شاخص‌های منتخب شهر شاد، میزان برخورداری مناطق مختلف از شاخص‌های پژوهش به صورت یکسان نبوده است.

جدول ۲. میانگین شاخص‌های پژوهش در هریک از مناطق پنجگانه شهر سلمان‌شهر در آزمون کروسکال والیس

مناطق پژوهش	زیباسازی بصری شهر	دسترسی حمل و نقل	مسکن	حیات و سرزندگی	حسن امنیت	تفاعلات اجتماعی	قلمروگرایی و حس تعلق	دسترسی به فضای سبز	بهداشت محیط	دسترسی به فضاهای گردشگری	دسترسی به فضاهای بازی و ورزش	درآمد	اشتغال
۱	۲۸۲/۵	۲۶۶/۹	۲۸۴/۶	۲۵۱/۱	۲۵۴/۴	۱۲۶/۹	۲۵۴/۵	۳۰۰/۸	۲۷۵/۲	۲۳۷/۲	۲۴۶	۱۲۷/۷	۱۲۹/۸
۲	۱۱۰/۷	۱۳۰/۹	۱۱۷/۶	۸۵/۳	۱۲۸/۳	۲۱۳/۲	۹۷/۵	۱۷۰/۹	۱۷۹	۱۱۳/۴	۱۷۹/۱	۶۳/۲	۶۲/۴
۳	۲۰۸/۸	۱۸۲/۹	۱۸۶/۴	۱۸۷/۲	۱۷۰/۷	۲۳۷/۷	۲۱۰/۱	۱۵۸	۱۵۲/۹	۱۴۷/۱	۱۷۲/۲	۹۴/۶	۹۳/۲
۴	۱۸۱/۴	۲۱۴/۶	۲۰۴	۳۰۴/۵	۲۴۶	۱۹۰/۹	۲۲۴/۸	۱۶۹/۹	۱۸۳/۹	۳۰۶/۸	۱۹۸/۶	۱۱۴/۵	۱۱۳/۴
۵	۲۹۲/۷	۲۶۶/۳	۲۷۴/۶	۲۶۲/۸	۲۷۶/۸	۲۹۱/۴	۳۲۲/۹	۱۹۲/۸	۲۲۳/۴	۳۱۱/۲	۲۲۳/۲	۱۴۹/۸	۱۴۴/۴

جدول ۳. آزمون کروسکال والیس در شاخص‌های پژوهش

اشتغال	درآمد	بازی	گردشگری	بهداشت	سبز	تعلق	تفاعلات	امنیت	سرزندگی	مسکن	زیباسازی	دسترسی	Chi-Square
۴۷/۲	۴۶/۸	۲۶/۵	۱۸۴/۸	۶۳	۱۰۴	۱۵۲/۹	۷۰/۸	۹۷/۵	۲۰۱/۳	۱۲۸/۵	۱۴۰/۴	۸۶/۹	۸۶/۹
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	df
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	Asymp. Sig.

۵.۲. وزن‌دهی شاخص‌ها

در پژوهش حاضر برای سطح‌بندی مناطق شهر سلمان‌شهر از نظر شاخص‌های شهر شاد از مدل تاپسیس استفاده شده است. اگر چه در مباحث تصمیم‌گیری در برنامه‌ریزی‌های توسعه، روش‌های متفاوتی برای اولویت‌بندی پدیده‌ها از حیث توسعه و سطح‌بندی برخوردارند آنها مورد توجه قرار گرفته است. در این میان روش رتبه‌بندی تاپسیس به خاطر رتبه‌بندی بر اساس حل ایده آل، یکی از پرکاربردترین و مفیدترین روش‌ها جهت اولویت‌بندی پدیده‌ها از نظر سطح برخوردار از امکانات و ... است. همان‌گونه که در فصل سوم بیان شده است به منظور به‌کارگیری تکنیک تاپسیس برای رتبه‌بندی و انتخاب بهترین گزینه از میان گزینه‌های موجود، باید مراحل زیر را به ترتیب طی نمود.

مرحله اول: تشکیل ماتریس تصمیم‌گیری، در این مرحله داده‌های ماتریس تصمیم‌گیری همان نتایج تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه (میانگین امتیاز هر کدام از شاخص‌ها به تفکیک مناطق شهر سلمان‌شهر) است

مرحله دوم: استاندارد سازی داده‌ها: در این مرحله با استانداردسازی داده‌ها، دامنه مقایر ماتریس تصمیم‌گیری را به یک دامنه استاندارد در حدفاصل ۰ تا ۱ تبدیل می‌کنیم.

مرحله سوم: وزن‌دهی به شاخص‌ها: برای تعیین وزن معیارها و زیرمعیارها در این پژوهش از تکنیک AHP در محیط نرم

افزار Expert choice استفاده شده است.

جدول ۴. وزن گویه‌ها با استفاده از روش سلسله مراتبی

ردیف	معیار	وزن	ردیف	معیار	وزن
۱	نقاشی دیوار	۰/۰۰۷	۲۲	میزان حضور در فضاهای عمومی	۰/۰۰۶
۲	نورپردازی	۰/۰۱۸	۲۳	وضعیت فعالیت های فرهنگی	۰/۰۰۴
۳	مبلمان شهری	۰/۰۲۸	۲۴	حس افتخار و وابستگی عاطفی به سکونت در محل	۰/۰۰۳
۴	عاری بودن از آلودگی های بصری	۰/۰۱۲	۲۵	تمایل به ادامه سکونت	۰/۰۰۳
۵	سخت و سازه های همگون و متناسب	۰/۰۱۱	۲۶	رضایت کلی از سکونت	۰/۰۰۶
۶	پیاده مداری	۰/۰۳۳	۲۷	دسترسی به فضای سبز و طبیعت	۰/۰۲۹
۷	دوچرخه محوری	۰/۰۱۱	۲۸	وجود تعداد کافی پارک و فضای سبز	۰/۰۲۰
۸	حجم و انضباط ترافیکی	۰/۰۲۲	۲۹	کیفیت هوا	۰/۰۲۲
۹	وضعیت کلی حمل و نقل	۰/۰۱۴	۳۰	رضایت از محیط به دلیل عدم وجود آلودگی های صوتی	۰/۰۱۸
۱۰	دسترسی به فضای باز شهری (میادین و خیابان)	۰/۰۲۹	۳۱	رضایت از بهداشت محیط	۰/۰۳۶
۱۱	رضایت از اندازه و زیربنای واحد مسکونی	۰/۰۴۹	۳۲	دسترسی به رستوران و کافه	۰/۰۴۹
۱۲	رضایت از کیفیت ساخت واحد مسکونی	۰/۰۳۹	۳۳	دسترسی به موزه و آثار باستانی	۰/۰۳۰
۱۳	رضایت از تعداد اتاق واحد مسکونی	۰/۰۴۶	۳۴	دسترسی به بازار و مرکز خرید	۰/۰۵۹
۱۴	تنوع فعالیت ها	۰/۰۰۷	۳۵	دسترسی به پارک کودک و فضای بازی	۰/۰۳۵
۱۵	حجم فعالیت ها	۰/۰۰۷	۳۶	دسترسی به زمین ها و سالن های ورزشی	۰/۰۲۹
۱۶	امکان استفاده از فضا در ساعات مختلف شبانه روز	۰/۰۱۰	۳۷	دسترسی به پارک مجهز به وسایل ورزشی	۰/۰۶۶
۱۷	روشنایی در شب	۰/۰۲۲	۳۸	رضایت از میزان درآمد	۰/۰۵۴
۱۸	نظارت انتظامی	۰/۰۰۴	۳۹	میزان قدرت خرید و تأمین نیازهای اولیه	۰/۰۴۲
۱۹	میزان حس امنیت و نظارت اجتماعی	۰/۰۱۳	۴۰	میزان قدرت خرید و تأمین نیازهای اولیه	۰/۰۴۲
۲۰	ارتباط نزدیک و صمیمانه ساکنین با یکدیگر	۰/۰۰۹	۴۱	رضایت از ثبات کاری	۰/۰۲۱
۲۱	تعامل و همکاری بین ساکنین	۰/۰۰۷	۴۲	رضایت از شغل خود	۰/۰۳۶

مرحله چهارم: ماتریس بی مقیاس شده موزون

این ماتریس، از طریق ضرب ماتریس بی مقیاس شده در ماتریس وزن هر شاخص، حاصل می گردد.

جدول ۵. ماتریس حاصل ضرب مقادیر استاندارد شده هر معیار در اوزان مربوط به آن

ماتریس وزن	معیار ۱	معیار ۲	معیار ۳	معیار ۴	معیار ۵	معیار ۶	معیار ۷	معیار ۸	معیار ۹	معیار ۱۰	معیار ۱۱	معیار ۱۲	معیار ۱۳	معیار ۱۴
منطقه ۱	0/003	0/008	0/013	0/006	0/005	0/015	0/005	0/011	0/006	0/014	0/026	0/020	0/024	0/003
منطقه ۲	0/002	0/005	0/011	0/004	0/003	0/012	0/004	0/009	0/004	0/010	0/015	0/012	0/014	0/002
منطقه ۳	0/003	0/008	0/012	0/004	0/004	0/014	0/004	0/010	0/005	0/011	0/02	0/015	0/018	0/003
منطقه ۴	0/003	0/00	0/01	0/004	0/004	0/014	0/004	0/008	0/007	0/012	0/02	0/017	0/019	0/003
منطقه ۵	0/003	0/008	0/013	0/006	0/005	0/016	0/004	0/008	0/008	0/015	0/025	0/020	0/024	0/003
ماتریس وزن	معیار ۱۵	معیار ۱۶	معیار ۱۷	معیار ۱۸	معیار ۱۹	معیار ۲۰	معیار ۲۱	معیار ۲۲	معیار ۲۳	معیار ۲۴	معیار ۲۵	معیار ۲۶	معیار ۲۷	معیار ۲۸
منطقه ۱	0/003	0/005	0/010	0/001	0/006	0/003	0/002	0/002	0/001	0/001	0/001	0/003	0/016	0/011
منطقه ۲	0/002	0/003	0/008	0/001	0/004	0/004	0/003	0/002	0/001	0/001	0/001	0/002	0/011	0/008
منطقه ۳	0/002	0/003	0/009	0/001	0/005	0/004	0/003	0/002	0/001	0/001	0/001	0/002	0/011	0/008
منطقه ۴	0/003	0/004	0/010	0/002	0/005	0/003	0/003	0/002	0/001	0/001	0/001	0/002	0/011	0/008
منطقه ۵	0/003	0/005	0/010	0/002	0/006	0/004	0/003	0/002	0/002	0/001	0/001	0/003	0/012	0/008

ماتریس وزین	معیار ۲۹	معیار ۳۰	معیار ۳۱	معیار ۳۲	معیار ۳۳	معیار ۳۴	معیار ۳۵	معیار ۳۶	معیار ۳۷	معیار ۳۸	معیار ۳۹	معیار ۴۰	معیار ۴۱	معیار ۴۲
منطقه ۱	0/010	0/009	0/018	0/022	0/013	0/025	0/014	0/018	0/012	0/034	0/026	0/019	0/01	0/017
منطقه ۲	0/010	0/008	0/012	0/016	0/012	0/015	0/014	0/013	0/012	0/025	0/019	0/014	0/007	0/012
منطقه ۳	0/008	0/007	0/013	0/017	0/012	0/01	0/014	0/013	0/012	0/025	0/022	0/017	0/008	0/014
منطقه ۴	0/009	0/006	0/016	0/025	0/014	0/033	0/015	0/015	0/013	0/029	0/024	0/019	0/009	0/016
منطقه ۵	0/009	0/007	0/018	0/025	0/014	0/033	0/015	0/016	0/014	0/031	0/028	0/022	0/011	0/018

مرحله پنجم: یافتن جواب‌های ایده‌آل مثبت و منفی

در این مرحله، بزرگ‌ترین مقدار هر شاخص به‌عنوان ایده‌آل مثبت و کمترین مقدار هر شاخص به‌عنوان ایده‌آل منفی تعیین می‌شود.

جدول ۶. جدول حالت‌های مثبت و منفی برای هر شاخص

راه حل بهینه	معیار ۱	معیار ۲	معیار ۳	معیار ۴	معیار ۵	معیار ۶	معیار ۷	معیار ۸	معیار ۹	معیار ۱۰	معیار ۱۱	معیار ۱۲	معیار ۱۳	معیار ۱۴
مثبت	۰/۰۰۳	۰/۰۰۸	۰/۰۱۳	۰/۰۰۶	۰/۰۰۵	۰/۰۱۶	۰/۰۰۵	۰/۰۱۱	۰/۰۰۸	۰/۰۱۵	۰/۰۲۶	۰/۰۲	۰/۰۲۴	۰/۰۰۳
منفی	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۰۱	۰/۰۰۴	۰/۰۰۳	۰/۰۱۲	۰/۰۰۴	۰/۰۰۸	۰/۰۰۴	۰/۰۱۰	۰/۰۱۵	۰/۰۱۲	۰/۰۱۴	۰/۰۰۲
راه حل بهینه	معیار ۱۵	معیار ۱۶	معیار ۱۷	معیار ۱۸	معیار ۱۹	معیار ۲۰	معیار ۲۱	معیار ۲۲	معیار ۲۳	معیار ۲۴	معیار ۲۵	معیار ۲۶	معیار ۲۷	معیار ۲۸
مثبت	۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۰۱	۰/۰۰۲	۰/۰۰۶	۰/۰۰۴	۰/۰۰۳	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۳	۰/۰۱۶	۰/۰۱۱
منفی	۰/۰۰۲	۰/۰۰۳	۰/۰۰۸	۰/۰۰۱	۰/۰۰۴	۰/۰۰۳	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۲	۰/۰۱۱	۰/۰۰۸
راه حل بهینه	معیار ۲۹	معیار ۳۰	معیار ۳۱	معیار ۳۲	معیار ۳۳	معیار ۳۴	معیار ۳۵	معیار ۳۶	معیار ۳۷	معیار ۳۸	معیار ۳۹	معیار ۴۰	معیار ۴۱	معیار ۴۲
مثبت	۰/۰۱۰	۰/۰۰۹	۰/۰۱۸	۰/۰۲۵	۰/۰۱۴	0/03	0/015	0/018	0/014	0/03	0/028	0/022	0/011	0/018
منفی	۰/۰۰۸	۰/۰۰۶	۰/۰۱۲	۰/۰۱۶	۰/۰۱۲	۰/۰۱۲	0/015	0/014	0/013	0/012	0/025	0/019	0/007	0/012

مرحله ششم: محاسبه‌ی اندازه جدایی

جدول ۶. فاصله از ایده‌آل‌های مثبت و منفی

منطقه	منفی	مثبت
منطقه ۱	۰/۰۲۸۲	۰/۰۰۹۸
منطقه ۲	۰/۰۰۲۸	۰/۰۳۳۹
منطقه ۳	۰/۰۱۱	۰/۰۲۵۴
منطقه ۴	۰/۰۲۵	۰/۰۱۴۳
منطقه ۵	۰/۰۳۲۳	۰/۰۰۶۴

مرحله هفتم: محاسبه نزدیکی نسبی به راه‌حل ایده‌آل

جدول ۷. جدول امتیاز نهایی هر کدام از مناطق شهری

نام	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵
نتیجه	۰/۷۴۲۶	۰/۰۷۷۱	۰/۳۰۲۱	۰/۶۳۵۸	۰/۸۳۴۴

مرحله هشتم: رتبه‌بندی مناطق

گزینه‌ها بر اساس نتایج Cli رتبه‌بندی می‌شود، گزینه‌ای که بالاترین ارزش از cli را داشته باشد، بهترین گزینه است. نتایج مدل تاپسیس در جدول ۸ نشان می‌دهد که منطقه پنج رتبه اول و منطقه دو، رتبه پنجم است.

جدول ۸. رتبه بندی نهایی مناطق شهر سلمان شهر براساس شاخص‌های شهر شاد

نام	منطقه ۱	منطقه ۲	منطقه ۳	منطقه ۴	منطقه ۵
رتبه	۲	۵	۴	۳	۱

۶. نتیجه‌گیری

شادی ساکنان شهر با جنبه‌های مهم مکان زندگی و نحوه نگهداری این مکان‌ها ارتباط دارد و بین شادی و مکان‌های زندگی، نسبت به متغیرهایی که تا به امروز شناسایی شده‌اند (درآمد، سلامت، روابط اجتماعی) ارتباط بیشتری وجود دارد که این جنبه‌های محیط بر ارتباطات اجتماعی هم تأثیر می‌گذارد. به نظر می‌رسد احساس وابستگی مردم به مکان‌های شهر و شرایط شهر بر میزان شادی آنها تأثیر می‌گذارد.

با توجه به نتایج حاصل از این بخش، از لحاظ شاخص‌های منتخب شهر شاد، میزان برخورداری مناطق مختلف از شاخص‌های پژوهش به صورت یکسان نبوده است. با توجه به رتبه کسب شده هر یک از مناطق توسط مدل تاپسیس، منطقه پنج بیشترین تناسب را با شهر شاد داشته و در مقابل منطقه دو کمترین تناسب را داشته است. در واقع منطقه پنج با نمره تاپسیس ۰/۸۳۴۴ نسبت به نواحی دیگر شهر دارای بالاترین رتبه می‌باشد. مناطق یک و چهار با نمره تاپسیس ۰/۶۲۴۷ و ۰/۶۳۵۸ در رتبه‌های دوم و سوم قرار می‌گیرند و منطقه سه با نمره تاپسیس ۰/۱۲۰۳ در جایگاه بعدی بوده است. در نهایت منطقه دو با نمره ۰/۱۷۷۰ در انتهای جدول رتبه‌بندی مناطق شهری سلمان شهر از لحاظ تحقق‌پذیری شاخص‌های شهر شاد جا دارد.

با توجه به مطالب ارائه شده می‌توان در جمع‌بندی نهایی عنوان نمود که در نمونه آماری مورد مطالعه، تقویت دسترسی به فضاهای سبز و فضاهای بازی و ورزش، زیباسازی بصری شهر و ارتقاء وضعیت اقتصادی شهروندان می‌تواند زمینه ایجاد آرامش روحی و روانی شهروندان را مهیا نماید، که با نتایج تحقیق زنگی آبادی و میرزایی (۱۳۹۹)، سجادیان و همکاران (۱۳۹۸)، Balogun (۲۰۱۸) مطابقت دارد. در این صورت آن‌ها قادر خواهند بود به نحو مؤثرتری در پیشبرد جامعه به سوی توسعه و پیشرفت گام بردارند.

منابع

- حکمت‌نیا، حسن؛ موسوی، میرنجف؛ رسولی، محمد و سعیدپور، شراره (۱۴۰۰). تدوین سناریوهای مؤثر بر تحقق‌پذیری مؤلفه‌های شهر شاد ارومیه. *نشریه جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای*، ۱۹(۱)، صص. ۲۳-۴۵.
- زنگی‌آبادی، جعفر و میرزایی، پروانه (۱۳۹۹). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی (با تأکید بر استان تهران). *نشریه جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۰(۳۳)، صص. ۱۲۰-۱۴۶.
- سجادیان، ناهید و دامن‌باغ، صفیه (۱۴۰۰). تحلیل جغرافیایی نقش مکان بر احساس نشاط شهروندان اهواز بر اساس شهر شاد. *پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری*، ۹(۳)، صص. ۷۶۱-۷۹۹.
- موسوی‌زاده، وحید و محمدی، صدف (۱۳۹۸). بررسی شاخص‌های تعیین‌کننده مفهوم شادی در طراحی پاتوق‌های شهری محدوده (مورد مطالعه: منطقه یک شهر اردبیل). *نشریه علمی-پژوهشی انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران*، ۳(۱۰)، صص. ۱۹-۲۸.
- موننگمری، چارلز (۲۰۱۳). *شهر شاد*. ترجمه حسین حاتمی‌نژاد، محمدرضا سلیمان‌زاده و باقر فتوحی مهربانی (۱۳۹۶)، تهران: انتشارات آراد کتاب، چاپ اول.

Aizer, A., Currie, J. (2019). Lead and juvenile delinquency: New evidence from linked birth, school, and juvenile detention records. *Review of Economics and Statistics*, 44(101), pp. 575-587

Autor, D. (2019). *Work of the past, work of the future*. In, 109. AEA papers and proceedings (pp. 1-32).

Balogun, D. (2018). What makes a 'happy city'?. *Cities*, 23(32), pp. 39-50.

- Bernini, M., Tampieri, M. (2017). How social relations and structures can produce happiness and unhappiness: An international comparative analysis. *Social indicators research*, 75(2), pp. 169-216.
- Carlsen, F., Leknes, S. (2021). Mobility and urban quality of life: A comparison of the hedonic pricing and subjective well-being methods. *Regional Studies*, 55(2), pp. 245–255 .
- Danaee, M. D., Coleman, B., and Wallace, J. M. (2018). Spirituality, religiousness, and happiness in children aged 8-12 years. *Journal of Happiness Studies*, 11(2), pp. 131-150.
- Demir, P., Ozdemir Y. (2010), Walking towards a happy city, *Journal of Transport Geography*, 3(93), 103078, <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2021.103078>
- Diener, A., Satterthwaite, D., Aragon-Durand, F., Corfee-Morlot, J., Kiunsi, R. B. R., Pelling, M., Roberts, D., Solecki, W., Pahwa Gajjar, S., and Sverdlik, A. (2019). Towards transformative adaptation in cities: the IPCC's fifth assessment. *Environ. Urban*, 26 (1), pp. 11–28
- Diener, P., Chan, E. (2011). In pursuit of happiness: Empirical answers to philosophical questions. *Perspectives on psychological science*, 3(2), pp. 117-125
- Frey, B. P. Y., Stutzer, F., (2002). Transit-oriented development in future cities: towards a two-level sustainable mobility strategy. *Int. J. Urban Sci.* 21(1), pp. 54–67.
- Helliwell, D. (2022). *Transport and the Developing Countries*. Routledge, London and New York.
- Kourtit, K., Nijkamp, P., Türk, U., Wahlstrom, M. (2022). City love and place quality assessment of liveable and loveable neighbourhoods in Rotterdam. *Land Use Policy*, 3(119), 106109, <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2022.106109>
- Lawrence, K., Nijkamp, P., and Zhuang, J. (2015). Big data dashboards as smart decision support tools for iCities – an experiment on Stockholm. *Land Use Policy*, 22(71), pp. 24–35.
- Lyubomirsky, K. (2015). City intelligence for enhancing urban performance value: a conceptual study on data decomposition in smart cities. *Asia-Pac. J. Reg. Sci.* 3(5), pp. 191–222.
- Montgomery, P. (2013). My home is my castle – assessment of city love in Sweden. *Int. J. Inf. Manag.* <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102213>
- Morrison, P. S. (2020). Wellbeing and the region. In M. Fischer, & P. Nijkamp (Eds.), *Handbook of regional science*, 12(30), pp. 779–798.
- Myers, S. W., Diener, S. K. (1995). Relationship between landscape structure and neighborhood satisfaction in urbanized areas. *Landsc. Urban Plan.* 21(10), pp. 121-135.
- Stewart, F. (2010). Transit-oriented development in future cities: towards a two-level sustainable mobility strategy. *Int. J. Urban Sci.* 21 (1), pp. 54–67
- Uchida, S., Ogihara, J. C. (2012). Combining visual and noise characteristics of a neighborhood environment to model residential satisfaction: an application using GIS-Based Metrics. *Landsc. Urban Plan.* 13(204), 103932 <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103932>
- Wang, J., Hu, J., Shen, S., Zhuang, J., and Ni, S. (2020). Crime risk analysis through big data algorithm with urban metrics. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 13(545), 123627.
- Wang, J., Ren, Y., Shen, L., Liu, Z., Wu, Y., and Shi, F. (2020). A novel evaluation method for urban infrastructures carrying capacity. *Cities*, 12(105), 102846.
- Yan, H., Yang, N., Peng, Y., and Ren, Y. (2020). Data mining in the construction industry: Present status, opportunities, and future trends. *Automation in Construction*, 36(119), Article 103331.
- Zhu, H., Liyi, S. h., and Yitian, R. (2022). how can smart city shape a happier life? The mechanism for developing an Happiness Driven Smart City, *Sustainable Cities and Society*, 56(121), 103791, <https://doi.org/10.1016/j.scs.2022.103791>.

References

- Aizer, A., Currie, J. (2019). Lead and juvenile delinquency: New evidence from linked birth, school, and juvenile detention records. *Review of Economics and Statistics*, 44(101), pp. 575–587
- Autor, D. (2019). *Work of the past, work of the future*. In, 109. AEA papers and proceedings (pp. 1–32).
- Balogun, D. (2018). What makes a 'happy city'?. *Cities*, 23(32), pp. 39-50.
- Bernini, M., Tampieri, M. (2017). How social relations and structures can produce happiness and unhappiness: An international comparative analysis. *Social indicators research*, 75(2), pp. 169-216.
- Carlsen, F., Leknes, S. (2021). Mobility and urban quality of life: A comparison of the hedonic pricing and subjective well-being methods. *Regional Studies*, 55(2), pp. 245–255 .
- Danaee, M. D., Coleman, B., and Wallace, J. M. (2018). Spirituality, religiousness, and happiness in children aged 8-12 years. *Journal of Happiness Studies*, 11(2), pp. 131-150.
- Demir, P., Ozdemir Y. (2010), Walking towards a happy city, *Journal of Transport Geography*, 3(93), 103078, <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2021.103078>
- Diener, A., Satterthwaite, D., Aragon-Durand, F., Corfee-Morlot, J., Kiunsi, R. B. R., Pelling, M., Roberts, D., Solecki, W., Pahwa Gajjar, S., and Sverdlik, A. (2019). Towards transformative adaptation in cities: the IPCC's fifth assessment. *Environ. Urban*, 26 (1), pp. 11–28.

- Diener, P., Chan, E. (2011). In pursuit of happiness: Empirical answers to philosophical questions. *Perspectives on psychological science*, 3(2), pp. 117-125.
- Frey, B. P. Y., Stutzer, F., (2002). Transit-oriented development in future cities: towards a two-level sustainable mobility strategy. *Int. J. Urban Sci.* 21(1), pp. 54-67.
- Hekmatnia, H., Mousavi, M., Rasouli, M., and Saeedpour, S. h. (2021). Compilation of effective scenarios on the realization of the components of the happy city of Urmia. *Journal of Geography and Regional Development*, 19(1), pp. 23-45. [In Persian]
- Helliwell, D. (2022). *Transport and the Developing Countries*. Routledge, London and New York.
- Kourtit, K., Nijkamp, P., Türk, U., Wahlstrom, M. (2022). City love and place quality assessment of liveable and loveable neighbourhoods in Rotterdam. *Land Use Policy*, 3(119), 106109, <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2022.106109>.
- Lawrence, K., Nijkamp, P., and Zhuang, J. (2015). Big data dashboards as smart decision support tools for iCities – an experiment on Stockholm. *Land Use Policy*, 22(71), pp. 24-35.
- Lyubomirsky, K. (2015). City intelligence for enhancing urban performance value: a conceptual study on data decomposition in smart cities. *Asia-Pac. J. Reg. Sci.* 3(5), pp. 191-222.
- Montgomery, C. h. (2013). *happy city*. Translated by Hossein Hataminejad, Mohammad Reza Suleimanzadeh and Baqir Fatuhi Mereb (2016), Tehran: Arad Kitab Publishing House, first edition. [In Persian]
- Montgomery, P. (2013). My home is my castle – assessment of city love in Sweden. *Int. J. Inf. Manag.* <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2020.102213>
- Morrison, P. S. (2020). Wellbeing and the region. In M. Fischer, & P. Nijkamp (Eds.), *Handbook of regional science*, 12(30), pp. 779-798.
- Mousazadeh, V., Mohammadi, S. (2018). Investigating the determining indicators of the concept of happiness in the design of urban hangouts in the area (case study: one area of Ardabil city). *Scientific-Research Journal of the Scientific Association of Architecture and Urban Planning of Iran*, 3(10), pp. 19-28. [In Persian]
- Myers, S. W., Diener, S. K. (1995). Relationship between landscape structure and neighborhood satisfaction in urbanized areas. *Landsc. Urban Plan.* 21(10), pp. 121-135.
- Sajjadian, N., Damanbagh, S. (2021). Geographical analysis of the role of place on Ahvaz citizens' sense of vitality based on Shad city. *Geographical researches of urban planning*, 9(3), pp. 761-799. [In Persian]
- Stewart, F. (2010). Transit-oriented development in future cities: towards a two-level sustainable mobility strategy. *Int. J. Urban Sci.* 21 (1), pp. 54-67.
- Uchida, S., Ogihara, J. C. (2012). Combining visual and noise characteristics of a neighborhood environment to model residential satisfaction: an application using GIS-Based Metrics. *Landsc. Urban Plan.* 13(204), 103932 <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103932>.
- Wang, J., Hu, J., Shen, S., Zhuang, J., and Ni, S. (2020). Crime risk analysis through big data algorithm with urban metrics. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 13(545), 123627.
- Wang, J., Ren, Y., Shen, L., Liu, Z., Wu, Y., and Shi, F. (2020). A novel evaluation method for urban infrastructures carrying capacity. *Cities*, 12(105), 102846.
- Yan, H., Yang, N., Peng, Y., and Ren, Y. (2020). Data mining in the construction industry: Present status, opportunities, and future trends. *Automation in Construction*, 36(119), Article 103331.
- Zangiabadi, J., Mirzaei, P. (2019). Investigating factors affecting social vitality (with emphasis on Tehran province). *Journal of Applied Sociology*, 20(33), pp. 120-146. [In Persian]
- Zhu, H., Liyi, S. h., and Yitian, R. (2022). how can smart city shape a happier life? The mechanism for developing an Happiness Driven Smart City, *Sustainable Cities and Society*, 56(121), 103791, <https://doi.org/10.1016/j.scs.2022.103791>.

نحوه استناد به این مقاله:

نصیری، آسیه؛ ابراهیمی، لیلا؛ رمضان‌پور، مهرداد و بزرگمهر، کیا (۱۴۰۲). ارزیابی و اولویت‌بندی مناطق شهری بر اساس شاخص‌های شهرشاد (مطالعه موردی: سلمانشهر). *مطالعات جغرافیایی نواحی ساحلی*، ۴ (۱۴)، صص. ۳۹-۵۰.

DOI: 10.22124/GSCAJ.2023.23789.1215

Copyrights:

Copyright for this article are retained by the author(s), with publication rights granted to *Geographical studies of Coastal Areas Journal*. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

